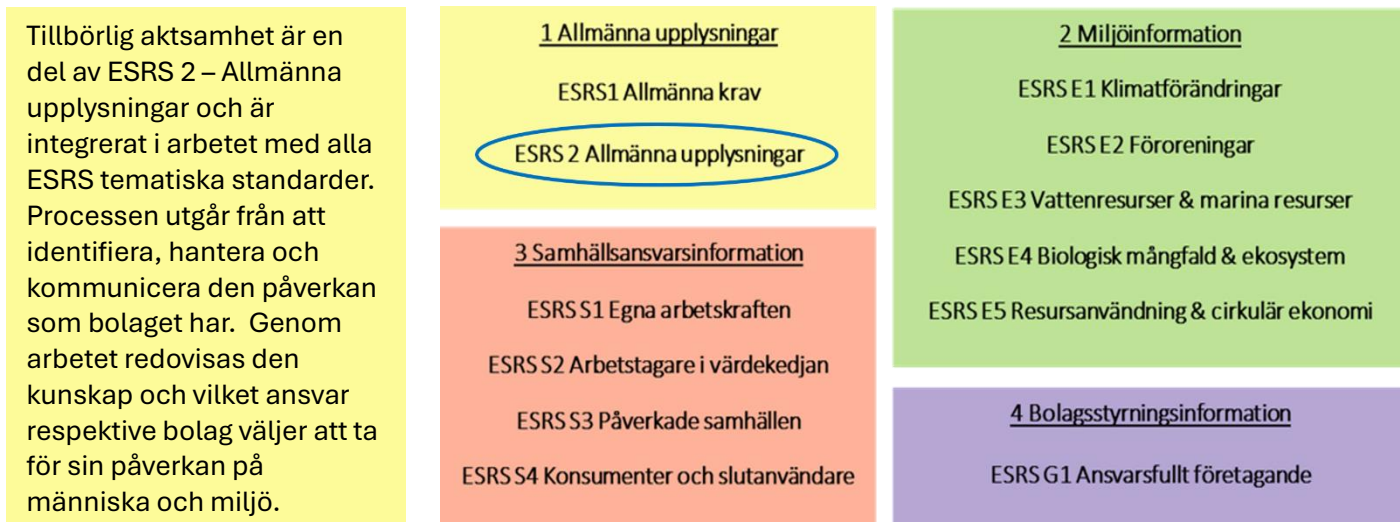

Tillbörlig aktsamhet

Denna text är en del av den serie kortare artiklar som HållbarTillväxt AB skapat för att förklara, förenkla och gå igenom de olika stegen som just nu är högst aktuella inom hållbarhetsområdet; **CSRD** och **ESRS**. ESRS utgörs av sammanlagt 12 separata dokument varav 2 avser allmän och övergripande information (ESRS 1 och 2). De resterande 10, så kallade tematiska standarder, behandlar olika hållbarhetsfrågor uppdelade i **miljö**, **samhällsansvar** och **bolagsstyrning** – på engelska Environment, Social and Governance, förkortas **ESG**. Uppfyllnad av de nya kraven i CSRD och rapportering enligt ESRS bygger på involvering av alla funktioner i en verksamhet, även styrelse och ledning. Styrelsen är ytterst ansvarig för hållbarhetsrapporteringen precis som för den finansiella rapporteringen. Likt den finansiella rapporten skall nu även hållbarhetsrapporten granskas av en extern revisor.

Tillbörlig aktsamhet, på engelska 'due diligence', är inom ramen för hållbarhetsrapportering den process som bolag använder för att identifiera, förebygga, begränsa och redovisa hur de hanterar faktiska och potentiella negativa konsekvenser för miljö och människor i samband med sin affärsverksamhet. Detta kan handla om bolagets påverkan på saker som arbetsvillkor, barn- och tvångsarbete, utsläpp av växthusgaser, avfallshantering, resursanvändning eller förorening av miljön genom den egna verksamheten eller i värdekedjan. Konceptet tillbörlig aktsamhet bygger på internationella riktlinjer såsom FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Principen är en central aspekt av rapporteringen enligt CSRD och ESRS och kommer förklaras närmre i denna artikel.

Processen för Tillbörlig Aktsamhet

Processen för tillbörlig aktsamhet består av flera steg och omfattar hela värdekedjan, inklusive bolagets egen verksamhet, dess produkter och tjänster, samt dess affärsförbindelser. Det är en kontinuerlig praxis som kan leda till förändringar i bolagets strategi, affärsmodell, verksamheter, affärsförbindelser, råvarutillgångar och försäljning. De centrala delarna av processen inkluderar:

1. Identifiering och bedömning av negativa konsekvenser:

- Bolaget identifierar och bedömer negativa konsekvenser för människor och miljön som uppstår från deras verksamhet och värdekedja. Detta inkluderar både direkta och indirekta effekter. Processen innefattar att kartlägga potentiella risker och konsekvenser samt att prioritera åtgärder baserat på hur allvarliga och sannolika dessa konsekvenser är.

2. Integrering i styrning och strategi:

- Tillbörlig aktsamhet bör integreras i bolagets styrning, strategi och affärsmodell. Detta innebär att hållbarhetsfrågor beaktas i strategiska beslut och att styrelse och ledning aktivt engagerar sig i dessa frågor.

3. Samarbete med intressenter:

- Bolaget ska samarbeta med påverkade intressenter för att förstå deras perspektiv och ta hänsyn till deras synpunkter i hållbarhetsarbetet. Detta engagemang är avgörande för att identifiera och hantera hållbarhetsrisker och möjligheter effektivt.

4. Åtgärder för att behandla negativa konsekvenser:

- Bolaget vidtar konkreta åtgärder för att hantera och minska de identifierade negativa konsekvenserna för människor och miljön. Åtgärderna kan inkludera omställningsplaner och andra strategier för att minska negativa effekter och förbättra hållbarhetsresultaten.

Tillbörlig aktsamhet inom ESRS 2

ESRS 2 – Allmänna upplysningar är den tematiska standard inom ESRS som lägger grunden för utarbetandet av hållbarhetsförklaringen och ska rapporteras på av alla [bolag som täcks av CSRD](#). Denna standard ställer specifika krav på hur bolag ska rapportera på bland annat sina processer och resultat inom tillbörlig aktsamhet. Följande upplysningskrav inom ESRS 2 återspeglar de centrala delarna av tillbörlig aktsamhet:

- Enligt ESRS 2 ska bolag rapportera hur tillbörlig aktsamhet är integrerad i deras styrning och strategi. Här beskrivs vilken process man har för tillbörlig aktsamhet och vilka delar av värdekedjan som omfattas samt vilka beslutsorgan som är ansvariga.
- Bolag ska redogöra för hur de samarbetar med intressenter och tar hänsyn till deras intressen och synpunkter längs värdekedjan.
- Bolag ska beskriva sina processer för att identifiera och bedöma negativa konsekvenser för människor och miljön.
- Bolag ska rapportera de åtgärder de vidtar för att hantera dessa konsekvenser, inklusive specifika omställningsplaner (ESRS 2 MDR-A, tematiska ESRS). Man skall också förtydliga om det finns mål och hur dessa i så fall följs upp.

Corporate Sustainability Due Diligence Directive - CS3D

CS3D, också formulerad som **CSDDD**, står för Corporate Sustainability Due Diligence Directive och är ett direktiv från EU som behandlar och ställer särskilda krav på tillbörlig aktsamhet. Till skillnad från CSRD som endast ställer krav på transparens och rapportering från bolag så ställer CS3D i stället krav på att bolag faktiskt vidtar åtgärder och handlar enligt särskilda principer i verksamheten och längs värdekedjan för att begränsa, minska och till och med återställa negativ påverkan som bolagets verksamhet har orsakat längs värdekedjan.

CS3D är en EU-lagstiftning. Den röstades igenom i mars 2024 och fick officiell version senare i juli samma år. Direktivet syftar till att säkerställa att bolag identifierar, förebygger, lindrar och redovisar hur de hanterar negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter och miljön i deras egen verksamhet samt längs värdekedjan. CS3D kompletterar andra EU-initiativ som Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) genom att fokusera på processer för just tillbörlig aktsamhet. Direktivet omfattar framför allt tre olika grupper av bolag, där bolagen beroende på storlek har olika långa infasningsperioder. Dessa grupper av bolag är:

- Bolag inom EU med 1,000 + anställda och en global nettoomsättning på över 450 miljoner euro.
- Icke-EU-företag med en nettoomsättning på över 450 miljoner euro inom EU.
- Moderbolag i en koncern som uppfyller dessa tröskelvärden, där moderbolaget i sig inte nödvändigtvis gör det.

Det är viktigt att börja förberedelserna för CS3D i god tid. Bolag med mer än 5000 anställda och en nettoomsättning på 1 500 miljoner euro ska arbeta i enlighet med CS3D redan 2027. För något mindre bolag med fler än 3000 anställda och 900 miljoner euro i nettoomsättning gäller CS3D från 2028. För resterande bolag som täcks av direktivet, de med 1000 + anställda och mer än 450 miljoner euro i nettoomsättning, skall CS3D efterlevas vid 2029.

